

Den enda sats med någon framtid var följande: *O majeva brata jest traktor*. Min bror har en traktor. Den satsen kan jag utveckla på ett fantasifullt sätt genom att jag kan böja *brat* och *traktor* i pluralis och dessutom räkna ända till sju. Det går alltså att variera meningen på säkert femtio olika sätt:

– Mina fyra bröder har två traktorer, mina sex bröder har tre traktorer, mina två bröder har fem traktorer osv.

Och hade jag tur skulle jag vara inbjuden till ryska ambassaden och få höra någon rysk höjddare viska till sin granne:

– Vilken spirituellt kvinna. Och rik tycks hon vara också. Hennes bror har sju traktorer.

– *Da svidanija, tavarisjtj*. Adjö, kamrat läsare.

• BÖCKER •

En sorglig Palmeboks engelska förvecklingar

GUNNAR PETERSSON

John Wayne hade i en del av sina filmer en *sidekick* som hette Swede Olsen och som hade för vana att hojta *Yumping Yemini!* så fort det började skjutas.

Swede Olsen var en dum och glad människa, med hatten uppvikt därfram och alltid nära till munspelet. Med rullande ögon och en burk skokräm skulle han varit neger, Kråmhults svar på Step'n Fetchit.

Observerkorrespondenten Chris Moseys bok *Cruel Awakening: Sweden and the Killing of Olof Palme* (Hurst & Co, London), som kom på svenska 1989 och nu efter många om och men kommit på engelska, är en slags Yumping Yemini!-bok. Svensk humor är "simplistisk, på gränsen till obefintlig". Vi är "oskuldfulla och naiva" och ser saker uteslutande i "svart och vitt, snarare än de grånyanser man föredrar i mer sofistikerade kulturer". "Begåvning och fantasi" är sällsynta egenskaper hos oss. Vi är "ett ängsligt folk" som "saknar psykologisk komplexitet" och bara kan "tänka i raka linjer".

Det är ett under att vi över huvud taget klarar av att gå till posten och hämta ut våra bidrag, uppriktigt sagt.

I vår dramatik och litteratur känner vi oss inte så mycket hemma med humor och "slagfärdigt umgänge" människor emellan, utan mer med att "dissekera en individs tankar om hans förhållande till världen". Vilket i och för sig inte är så dåligt med tanke på

att det är vad dramatik och litteratur vanligtvis brukar ägna sig åt.

Inom svensk socialdemokrati betyder partiet *allt*; ideologiska dispyter spelar liten eller ingen roll, och motarbetas rent av". Därav, antagligen, den slående ideologiska enigheten inom socialdemokratin under 1980-talet.

Denna på flera sätt sorgliga bok skulle nu kunnat passera obemärkt om det inte också varit för att Mosey i sitt förord försöker ge den en slags subversiv respektabilitet som den inte alls förtjänar. Att det dröjt så länge med en version på originalspråket beror enligt Mosey på att Olof Palmes bror, Claës, ansåg porträttet av Palme — dvs tisset och tasslet om hans kärleksliv — "vanvördigt" och försökte stoppa den engelska utgåvan. "Han fick sällskap i denna sin kampanj", skriver Mosey, "av en hög svensk diplomat i London, som i sin tur lyckades värva den nu avlidne Lord Rothschild för sin sak".

Anledningen till att Lord Rothschild blev inblandad var att Mosey bland annat tagit upp ryktet om Palmes affär med dennes dotter, ekonomen Emma Rothschild. Vad Claës Palme har för inflytande över brittisk bokutgivning kan jag inte föreställa mig, särskilt som "vanvördigheterna" om hans bror inte ens skulle utgjort grund för åtal (i England kan man inte årekränka de döda).

Att Lord Rothschild skulle bytt några valda ord med sin gode vän Lord Weidenfeld, bokens ursprungliga förläggare, ser jag inte alls som otroligt: Huruvida ändamålet i så fall helgade medlen kan man sedan ha delade meningar om. Men det finns anledning att tro att Mosey med "den svenske diplomaten" avser fd pressrådet i London, Alvar Alsterdal, som dog i april i år. Det var i alla fall så pratet gick för ett par år sedan.

Nu är det hög tid att avliva den här lilla minimyten innan den slår rot. Jag talade med Alvar Alsterdal om saken när det begav sig och hans version av händelseförloppet var, som sanningen ofta är, mer prosaisk.

Den var också högst blygsam. Claës Palme och Alvar Alsterdal hade för det första aldrig kontakt med varandra; de kände inte ens varandra. Alsterdals roll i den här icke-konspirationen sträckte sig i själva verket inte längre än till att en dag lyfta på telefonluren och ta emot ett samtal från Emma Rothschild.

Alvar reagerade naturligtvis med sympati på hennes farhågor om boken, men gav henne under samtalets gång enbart några allmänt hållna råd, helt och hållet inom ramen för hans roll som erfaren diplomat och erfaren journalist. Och därmed "exit Alvar Alsterdal". Ingenting mer hände. Minst av allt någon "värkning" av Lord Rothschild.

"Jag hoppas", skriver Mosey, "att dessa personer så här i efterhand inser att deras kampanj var ovärdig i så måtto att den kvävde yttrandefriheten, och oberättigad i så måtto att Olof Palme själv kanske inte skulle önskat bli den ikon som det socialdemokratiska etablissemanget försökt göra honom till efter hans död."

Bullsbit. Det har med varken yttrandefrihet eller ikonmåleri att göra, utan med att en fnoskig bok fått en låtsasdignitet genom att under den orädda journalistikens falska flagg vidarebefordra gammalt skvaller, som heller aldrig blivit något annat än gammalt skvaller.

• MAT •

Basta med pasta

ANDERS EHNMARCK

Till skillnad från potatisen har spaghetтин ett eget liv. Mat och potatis säger man på svenska. Men spaghetтин klarar sig utan sin sås, den har egna kvaliteter som är lätta att ta fram.

Man kan baka den själv. Det är fort gjort: vetemjöl, ägg, olja, vatten, plus olika saker som man vill ställa in smaken med, spenat eller nässlor kanske. Man bakar ut till en tunn duk och låter hänga över stolsryggen. En gammaldags trattoria strax före lunch ser ut som en våning med möblerna svepta för sommaren. Sedan skär man i strimlor och kokar.

Man kokar i underkant. Spaghetти ska vara en aning hård. Man rör med smör och grana, den hårda osten från Emiliën. Det är allt. Det är egentligen det bästa. Fiber-spaghetтин som börjat säljas här lämpar sig mycket bra för detta.

Man kan ha en liten sås. Den här lärde mig målaren Giulio Turcati. Efter en lång kväll i trakterna kring Piazza del Popolo, längs linjen Rosati — nån trattoria bakom torget — Rouge et Noir vid floden, tidigt på morgonen, uppe hos Giulio vid själva torget, avslutade man med vitlöksspaghetти.

Där var alla, de som skulle bli halvtaskiga romanförfattare, röda brigader, de som skulle bli Bernardo Bertolucci, Carla Accardi, de som skulle bli snälla människor. Till spaghetтин serverade Giulio vitlök skuren i tunna skivor, brynt i olivolja, med persilja, ungefär en halv vitlök per person, lite knastrig i kanten, på en gång torr och saftig, en oerhörd sensation, just då den första morronsolen som en florett sticker ner i Via Ripetta och träffar hörnet Via di Penna.